

Sygn. akt II CSK 171/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku W. M. A. A.
przy uczestnictwie H. B., K. K. oraz X. K.
o stwierdzenie nabycia spadku po C. K.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 października 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 29 marca 2012 r., sygn. akt III Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnioskodawca W. M. A. A. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 29 marca 2012 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie występują istotne zagadnienie prawne sformułowane w skardze kasacyjnej.

Istotne zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., występuje wówczas, gdy jest to zagadnienie nowe, dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie lub doktrynie prawa, albo budzące rozbieżności w orzecznictwie, którego rozwiązanie może przyczynić się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa. Ponadto przedstawione zagadnienie prawne powinno być przydatne dla rozstrzygnięcia wniesionej skargi kasacyjnej. Nie spełniają tych kryteriów zagadnienia prawne sformułowane w skardze kasacyjnej. Odnośnie do pierwszego z nich, związanego z charakterem terminu, o którym mowa w art. 945 § 2 k.c., było ono już przedmiotem wyczerpującej wypowiedzi Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 8 sierpnia 2007 r., I CSK 140/07 (OSNC 2008, nr 10, poz. 118), powołanym zresztą w skardze kasacyjnej. Należy mieć na względzie, że wskazana wyżej regulacja dotyczy możliwości powoływania się na nieważność

postępowania, nie dotyczy natomiast – z czym skarżący wiąże zagadnienie prawne – kwestii dopuszczenia przez sąd dowodów z urzędu. Ponadto termin ten określa prekluzję zgłoszenia zarzutu nieważności testamentu, nie zaś termin, do którego sąd może przeprowadzić dowody na okoliczność ważności testamentu. Należy również zwrócić uwagę, że termin, o którym mowa w art. 945 § 2 k.c., rozpoczyna swój bieg od daty, gdy osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności testamentu, od czego całkowicie abstrahuje skarżący, stawiając zarzut naruszenia tego przepisu. Dodać także należy, iż zastosowanie tego przepisu w ogóle nie dotyczy testamentu z dnia 7 grudnia 2002 r., w odniesieniu do którego Sąd drugiej instancji przyjął, iż nie został podpisany przez spadkodawcę. Prekluzja określona w art. 945 § 2 k.c., jak wprost stanowi ten przepis, dotyczy jedynie przyczyn nieważności testamentu określonych w art. 945 § 1 k.c. Z tego względu bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje prowadzenie przez sądy *meriti* dowodów nawet z naruszeniem art. 945 § 2 k.c. na okoliczność, czy w chwili sporządzenia tego dokumentu spadkodawca był zdolny do testowania.

Nie występuje drugie ze wskazanych zagadnień prawnych, jeśli się zważy, iż w apelacji uczestnik postępowania K. K. nie kwestionował zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji, że testament z dnia 11 października 2006 r. był nieważny, a wnioskodawca nie zaskarżył orzeczenia Sądu Rejonowego przyjmującego nieważność tego testamentu. Odmienne stanowisko co do tej kwestii wnioskodawca zajął dopiero pod koniec postępowania apelacyjnego. Niezależnie od tego, orzekając o apelacji, Sąd Okręgowy wyraźnie stwierdził, że uznaje ustalenia Sądu pierwszej instancji w tym zakresie za własne.

Odnosnie do trzeciego zagadnienia prawnego, związanego z przeprowadzeniem i oceną dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma, było ono przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2000 r., II CKN 296/00 (nie publ.), z którego wynika, że obowiązkiem sądu przed dopuszczeniem dowodu z opinii biegłego grafologa jest ocena przydatności materiału porównawczego. Mieści się to w ocenie dowodów, co należy do sądów *meriti* i, zgodnie z art. 398³ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., nie podlega kontroli kasacyjnej.

W sprawie nie występuje również czwarte ze sformułowanych zagadnień prawnych, gdyż apelację od postanowienia Sądu pierwszej instancji wniósł uczestnik postępowania K. K., nie zaś uczestniczka postępowania H. B..

Wskazane w skardze kasacyjnej uchybienia procesowe, zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury i nauki prawa, nie powodują nieważności postępowania. Dodać należy, iż w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) także z innych przyczyn niż wskazanych w skardze kasacyjnej.

Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, aby skarga była oczywiście uzasadniona, co ma miejsce wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym. Taka sytuacja nie zachodzi w odniesieniu do zaskarżonego skargą kasacyjną postanowienia skoro Sąd drugiej instancji odniósł się do wszystkich istotnych okoliczności faktycznych i prawnych mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym również uznał za prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego odnoszące się do okoliczności sporządzenia testamentu ustnego z dnia 11 października 2006 r. Natomiast zarzut błędnych ustaleń faktycznych w następstwie wadliwej oceny dowodów – z czym także skarżący wiąże oczywistą zasadność skargi kasacyjnej - zgodnie z powołanym już wcześniej art. 398³ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., nie podlega kontroli kasacyjnej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

aw

db